

PM

DATUM: 2013-02-25
AVDELNING: ADM
HANDLÄGGARE: Leif Jacobsson

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2013-63-ADM

■ **Texter på de nya svenska sedlarna**

1. Beslutsförslag

Fullmäktige föreslås besluta att

- fastställa texter enligt bilaga 1 som underlag för mini- och mikrotexter på de nya svenska sedlarna.

2. Texter på sedlar

Sedlar innehåller mini- och mikrotexter som ligger invävda i sedlarnas motiv. Texterna fungerar som en extra säkerhetsdetalj och bidrar till att sedlarna blir svåra att förfalska. Sådana texter finns på de nuvarande svenska sedlarna och kommer även att finnas på de nya sedlarna.

Minitexter har en höjd på cirka 0,7 millimeter. De är läsbara med blotta ögat om man har god syn. Mikrotexter har en höjd på 0,2-0,3 millimeter och kräver hjälpmedel för att kunna läsas. Dessa texter kan vara sammansatta av en rad av ord utan mellanslag och skiljetecken och där ord och meningar avslutas slumpvis.

3. Förslag till texter

Beredningsgruppen för utformning av sedlar och mynt har gjort bedömningen att det är lämpligt att texterna har en anknytning till personerna på sedlarna. Förslag på texter har därför inhämtats från anhöriga till personerna och från organisationer som förvaltar deras minne.

En sammanställning av textförslagen och förslagsställarna finns i bilaga 1. Beredningsgruppen rekommenderar att texterna blir underlag för mini- och mikrotexter på de nya sedlarna.

Flertalet texter kommer att vara mikrotexter. Exakt vilka texter som blir mikro- respektive minitexter avgörs vid sedlarnas slutliga formgivning. Texterna kan då också komma att förkortas.

4. Upphovsrättsliga aspekter

Åtta av de totalt elva texterna är citat ur litterära verk som skapats av personerna på sedlarna. Enligt upphovsrättslagen är det tillåtet att citera ur offentliggjorda verk i överensstämmelse med god sed och i den omfattning som motiveras av ändamålet. Tolkningen av denna bestämmelse är inte entydig. Riksbanken har därför valt att inhämta samtycken från berörda rättighetsinnehavare. Eftersom texterna inte har en

- framträdande plats på sedlarna har Riksbanken inte ansett det motiverat att betala ersättning för sådana samtycken. Detta har accepterats av samtliga rättighetsinnehavare. Rättighetsinnehavarna har också accepterat att källan inte anges på sedeln och att upphovsmännens namn inte anges i direkt anslutning till texterna. Av bilaga 1 framgår vilka rättighetsinnehavare som lämnat samtycke.

Bilaga 1: Underlag till mini-och mikrotexter på sedlarna

VALÖR	TEXT	FÖRSLAG LÄMNAT AV	SAMTYCKE LÄMNAT AV
20	<p>Om ni skulle ta och gå hem nu, sa Pippi, så att ni kan komma tillbaka igen i morgon. För att om ni inte går hem så kan ni ju inte komma tillbaka. Och det vore ju synd. (Ur "Pippi Långstrump", första utgåva 1945)</p> <p>Fina lilla krumelur, jag vill aldrig bliva stur. (Ur "Pippi Långstrump i Söderhavet", första utgåva 1948)</p> <p>En barndom utan böcker, det vore ingen barndom. Det vore att vara utestängd från det förtrollade landet, där man kan hämta den sällsammaste av all glädje. (Astrid Lindgren, Skolbiblioteket 1958:3)</p> <p>Jag vill skriva för en läsekrets som kan skapa mirakel. Barn skapar mirakel när de läser. Därför behöver barn böcker. ("Om läshunger", essä av Astrid Lindgren i tidskriften "Vi husmödrar" 1956:10)</p>	Malin Billing, Saltkråkan	Saltkråkan
50	Rönnerdahl är gammal men han valsar ändå! Rönnerdahl har sorger och ont om sekiner. Sällan får han rasta – han får slita för två. Hur han klarar skivan kan ingen förstå... (Ur Evert Taubes visa "Sjösala vals")	Pia Schmidt de Graaf, Taube-arkivet, Universitetsbiblioteket, Göteborg. Avstämt med Taubes släktingar via advokat Carl Magnus Lilienberg	Warner/Chappell Music
100	Karin, Ninotchka, Marie Walewska, Anna Karenina, Katrin, Christina, Mata Hari, Susan Lenox, Yvonne, Anna Christie, Irene, Arden Stuart, Lillie, Diana Merrick, Tania, Marianne, Felicitas von Rhaden, Elena, Leonora, Grevinnan Dohna. (Ett urval av Greta Garbos filmroller)	Rune Hellquist, Garbosällskapet	Inga rättigheter finns till namnen ifråga

200	<p>Jag vet nämligen att vi med filmens hjälp kan tränga in i hittills obesedda världar, verkligheter utanför verkligheten. (Ingmar Bergman i artikeln "Det att göra film" i "Filmnyheter" 19-20, december 1954)</p> <p>Den tillhör er, världens dyrbaraste stol, var rädda om den. Den är mycket ömtålig, den går lätt sönder, metallen som levat i miljardår, femtioniotusen meter under jorden har tröttnat på mänskorna, den kan falla sönder i stoft och damm precis som kejsarinnan om ni inte är rädda om den. (Oscar i "Fanny och Alexander", 1982)</p>	Jan Holmberg, Stiftelsen Ingmar Bergman	Stiftelsen Ingmar Bergman
500	Agathe, Aida, Amelia, Ariadne, Brünnhilde, Donna Anna, Elektra, Elettra, Elisabeth, Elsa, Fältmarskalkinnan, Färgarfrun, Isolde, Judith, Lady Macbeth, Leonore, Lisa, Minnie, Örtlinde, Penelope, Rezia, Salome, Senta, Sieglinde, Sigrun, Tosca, Turandot, Ursula, Venus, Woglinde. (Birgit Nilssons operaroller)	Gitte Lindström-Harmark och Lars H Ericson, Birgit Nilsson Museum	Inga rättigheter finns till namnen ifråga
1000	<p>Mät aldrig bergets höjd förrän du nått toppen. Då ska du se hur lågt det var. (Ur Dag Hammarskjölds bok "Vägmärken")</p> <p>Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap. (FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 1)</p>	<p>Göran Österlund</p> <p>Göran Österlund</p>	<p>Marlene Hammarskjöld Hagström och Lars Strömberg, boutredningsman efter Ulrika Wrede af Elimä</p> <p>Utdraget ur FN-deklarationen är fritt att använda. Riksbanken har informerat FN om den tilltänkta användningen</p>